

Ćwiczenie 3

Badanie właściwości multipleksera analogowego

Program ćwiczenia

1. Sprawdzenie poprawności działania multipleksera
2. Badanie wpływu częstotliwości przełączania kanałów na pracę multipleksera
3. Pomiar czasu załączania i wyłączenia kanału multipleksera
4. Pomiar charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowej
5. Obserwacja przesłuchów między kanałami
6. Pomiar rezystancji kanału przewodzącego R_{ON} multipleksera

Zakres wymaganych wiadomości

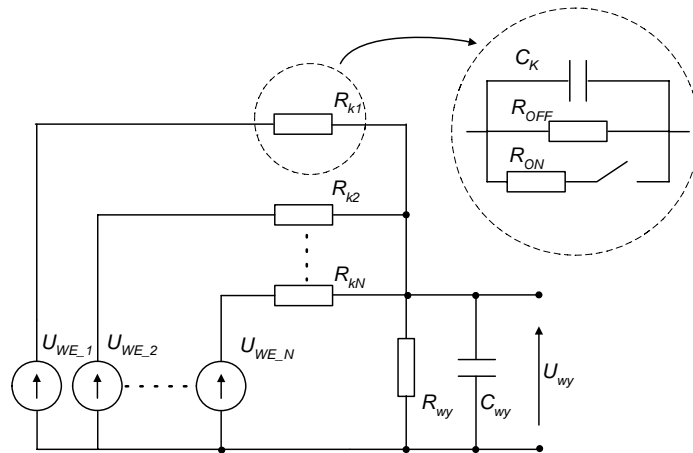
Zasada działania multipleksera, charakterystyka amplitudowo-częstotliwościowa i fazowo-częstotliwościowa, pomiar rezystancji metodami technicznymi.

Literatura

- [1] Karta katalogowa układu 74HC4067

Instrukcja wykonania ćwiczenia

Multiplekser analogowy można przedstawić jako sterowany dzielnik napięcia o wielu wejściach, przy czym sterowanie odbywa się na drodze zmian wartości rezystancji dzielników. Schemat zastępczy multipleksera pokazano na rysunku 1, gdzie $R_{k1} \dots R_{kN}$ – rezystancje kluczy, R_{wy} – rezystancja wyjściowa multipleksera, R_{ON} – rezystancja kanału przewodzącego R_{OFF} – rezystancja kanału nie przewodzącego, C_K – pojemność kanału C_{wy} – pojemność wyjściowa multipleksera,

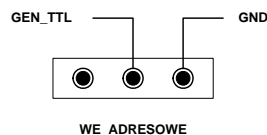
Rys. 1. Multiplexer jako sterowany dzielnik napięcia o dwóch wejściach.

Ad. 1. Sprawdzenie poprawności działania multiplexera

- doprowadzić do gniazda **Vcc** napięcie zasilania o wartości 10 V
- połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu
- doprowadzić na kanał trzeci multiplexera **WE_3** sygnał sinusoidalny o częstotliwości $f=1000\text{ Hz}$, amplitudzie $A=4\text{ V}$ i składowej stałej $A_0 = 5\text{ V}$.
- doprowadzić na kanał drugi multiplexera **WE_2** sygnał prostokątny TTL
- kanał pierwszy multiplexera **WE_1** zostaje niewykorzystany (niepodpięty)
- na kanał czwarty multiplexera doprowadzone jest na stałe napięcie $U_0=5\text{ V}$
- zmieniając ustawienia **ADRES** obserwować sygnał wyjściowy i na tej podstawie zidentyfikować poszczególne kanały; wyniki zapisać w tabeli.

numer kanału	ADRES	
	1	2
WE_1		
WE_2		
WE_3		
WE_4		

- za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $U_0=5\text{ V}$)
- doprowadzić z generatora (wyjście TTL) na wejście **WE_ADRESOWE** sygnał prostokątny o częstotliwości $f=1\text{ kHz}$.

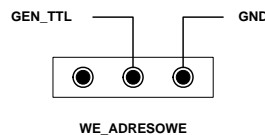

j. zmieniając skokowo częstotliwość generatora w zakresie od 1 kHz do 100 kHz obserwować sygnał na oscyloskopie.

W tym momencie mamy cykliczne przełączanie między kanałem 3 (sinus) a kanałem 4 (napięcie stałe 5 V) multiplexera.

Ad. 2. Badanie wpływu częstotliwości przełączania kanałów na pracę multiplexera

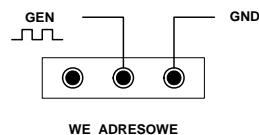
- za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $U_0=5\text{ V}$)
- pozostałe kanały (**WE_1**, **WE_2**, **WE_3**) pozostają nie podpięte
- połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu
- doprowadzić z generatora (wyjście TTL) sygnał prostokątny o częstotliwości $f=1\text{ kHz}$ na wejście **WE_ADRESOWE**

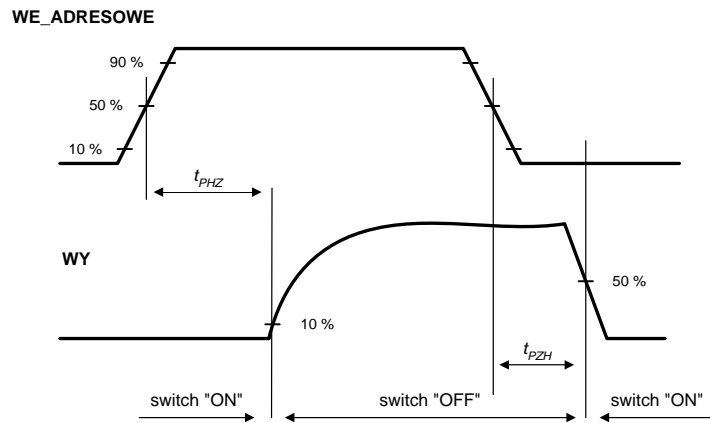
- zmieniając skokowo częstotliwość generatora w zakresie od 1 kHz do 100 kHz obserwować sygnał na oscyloskopie (wyjaśnić zachodzące zjawiska)
- zmierzyć czas narastania zbocza przedniego i stałą czasową zbocza tylnego
- połączyć niewykorzystanych wejścia (**WE_1**, **WE_2**, **WE_3**) z **GND** a następnie zmierzyć czas narastania zbocza przedniego i czas opadania zbocza tylnego
- zmieniając częstotliwość generatora obserwować sygnał na oscyloskopie, porównać z przypadkiem z pkt. e – określić maksymalną częstotliwość przełączania kanałów.

Ad. 4. Pomiar czasu załączania i wyłączenia kanału multiplexera

- za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $A_0=5\text{ V}$)
- doprowadzić z generatora sygnał prostokątny o amplitudzie 5 V i częstotliwości $f=1\text{ kHz}$ na wejście **WE_ADRESOWE** multiplexera oraz na wejście **CH2** oscyloskopu

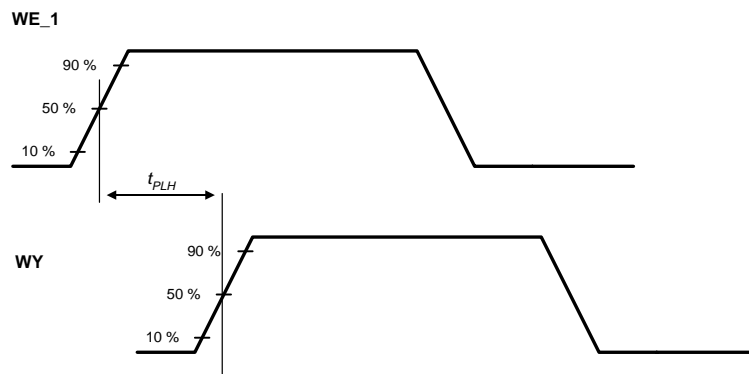

- c. niewykorzystane wejścia multiplexera (**WE_1**, **WE_2**, **WE_3**) połączyć z GND
- d. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1
- e. obserwując otrzymane przebiegi dokonać pomiaru czasu załączania t_{PHZ} i wyłączenia t_{PZH} kanału multiplexera.

Ad. 5. Pomiar czasu propagacji sygnału w kanale

- a. odłączyć generator od wejścia adresowego **WE_ADRESOWE**
- b. za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_1** multiplexera
- c. doprowadzić z generatora sygnał prostokątny o amplitudzie 5V i częstotliwości $f= 1\text{ kHz}$ na kanał pierwszy **WE_1** oraz na wejście CH2 oscyloskopu
- d. niewykorzystane wejścia multiplexera (**WE_2**, **WE_3**) połączyć z GND
- e. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1
- f. obserwując otrzymane przebiegi dokonać pomiaru czasu propagacji sygnału t_{PLH} .

Ad. 6. Badanie charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowej

- a. za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_1** multiplexera
- b. doprowadzić na kanał pierwszy multiplexera **WE_1** oraz wejście CH2 oscyloskopu sygnał sinusoidalny o częstotliwości $f=1000\text{ Hz}$, amplitudzie $A=4\text{ V}$ i składowej stałej $A_0 = 5\text{ V}$.
- c. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1
- d. zmieniając częstotliwość generatora w zakresie od 1 Hz do 2 MHz obserwować amplitudę sygnałów na oscyloskopie

Ad. 7. Obserwacja przesłuchów między kanałami

- a. za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $A_0=5\text{ V}$)
- b. doprowadzić na kanał pierwszy multiplexera **WE_1** oraz wejście CH2 oscyloskopu sygnał sinusoidalny o częstotliwości $f=1000\text{ Hz}$, amplitudzie $A=4\text{ V}$ i składowej stałej $A_0 = 5\text{ V}$.
- c. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1
- d. zaobserwować czy sygnał z kanału wyłączonego (sinus) przedostaje się na wyjście multiplexera

Ad. 8. Wyznaczanie zakresu zmienności sygnału wejściowego

- a. za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $A_0=5\text{ V}$)
- b. doprowadzić na kanał pierwszy multiplexera **WE_1** oraz wejście CH2 oscyloskopu sygnał sinusoidalny o częstotliwości $f=1000\text{ Hz}$, amplitudzie $A=4\text{ V}$ i składowej stałej $A_0 = 5\text{ V}$.
- c. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1
- d. zmieniając amplitudę A , składową stałą A_0 oraz częstotliwość sygnału sinusoidalnego obserwować przebiegi na oscyloskopie

Ad. 9. Pomiar rezystancji kanału przewodzącego R_{ON} multiplexera

- a. za pomocą przełącznika **ADRES** wybrać kanał **WE_4** multiplexera (sygnał stały $A_0=5\text{ V}$)
- b. połączyć wyjście układu **WY** z wejściem oscyloskopu CH1 za pomocą oscyloskopu zmierzyć wartość napięcia U_{wy} na wyjściu **WY** układu.
- c. za pomocą przycisku **Zal obc** dołączyć do wyjścia układu rezystancję obciążenia R_{obc} , a następnie za pomocą oscyloskopu zmierzyć wartość napięcia U_{obc} na wyjściu **WY**
- d. za pomocą multimetru cyfrowego zmierzyć rezystancję obciążenia R_{ob}
- e. wyliczyć rezystancję kanału z zależności:

$$R_{ON} = \frac{U_{wy} - U_{ob}}{U_{ob}} R_{ob}$$

- f. w podany sposób zmierzyć wyznaczyć punkty charakterystyki $R_{ON}=f(U_{CC})$ dla $V_{CC}= 5V, 6V, 7V, 8V, 9V, 10V$.
- g. narysować uzyskaną charakterystykę

Wykaz aparatury

1. Płytki ćwiczeniowa z układem 74HC4067
2. Zestaw laboratoryjny zasilacz – generator
3. Oscyloskop cyfrowy
4. Karta pomiarowa NI USB-6009
5. Multimetr